

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ സപ്തമസ്കന്ധേ ത്രയോദശോധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ
ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം
॥ സപ്തമസ്കന്ധേ ത്രയോദശോദ്യായഃ ॥

നാരദ ഉവാച

കൽപസ്തേവം പരിവ്രജ്യ ദേഹമാത്രാവശേഷിതഃ |
ഗ്രാമൈകരാത്രവിധിനാ നിരപേക്ഷശ്ചരേൻമഹീം || 1 ||

ബിഭൃയാദ് യദ്യസൗ വാസഃ കൗപീനാച്ഛാദനം പരം |
ത്യക്തം ന ദണ്ഡലിംഗാദേരന്യത് കിഞ്ചിദനാപദി || 2 ||

ഏക ഏവ ചരേദ് ഭിക്ഷുരാത്മാരാമോന്മുഖപാശ്രയഃ |
സർവഭൂതസുഹൃച്ഛാന്തോ നാരായണപരായണഃ || 3 ||

പശ്യേദാത്മന്യദോ വിശ്വം പരേ സദസതോവ്യയേ |
ആത്മാനം ച പരം ബ്രഹ്മ സർവത്ര സദസൻമയേ || 4 ||

സുപ്തപ്രബോധയോഃ സന്ധാവാത്മനോ ഗതിമാത്മദൃക് |
പശ്യൻ ബന്ധം ച മോക്ഷം ച മായാമാത്രം ന വസ്തുതഃ || 5 ||

നാഭിനന്ദേദ് ധ്രുവം മൃത്യുമധ്രുവം വാസ്യ ജീവിതം |
കാലം പരം പ്രതീക്ഷേത ഭൂതാനാം പ്രഭവാപ്യയം || 6 ||

നാസച്ഛാസ്രേഷു സഞ്ജ്ഞത നോപജീവേത ജീവികാം |
വാദവാദാംസ്ത്യജേത്തർകാൻ പക്ഷം കം ച ന സംശ്രയേത് || 7 ||

ന ശിഷ്യാനനുബധ്നീത ഗ്രന്ഥാൻ നൈവാദ്യസേദ് ബഹുൻ |
ന വ്യാഖ്യാമുപയുഞ്ജീത നാരംഭാനാരഭേത്ക്വചിത് || 8 ||

ന യതേരാശ്രമഃ പ്രായോ ധർമഹേതുർമഹാത്മനഃ |
ശാന്തസ്യ സമചിത്തസ്യ ബിഭൃയാദുത വാ ത്യജേത് || 9 ||

അവ്യക്തലിംഗോ വ്യക്താർഥോ മനീഷ്യുൻമത്തബാലവത് |
കവിർമുകവദാത്മാനം സ ദൃഷ്ട്വാ ദർശയേന്യുണാം || 10 ||

അത്രാപ്യുദാഹരന്തീമമിതിഹാസം പുരാതനം |
പ്രഹ്ലാദസ്യ ച സംവാദം മൂനേരാജഗരസ്യ ച || 11 ||

തം ശയാനം ധരോപസ്ഥേ കാവേർയാം സഹ്യസാനുനി |
രജസ്യലൈസ്തനൂദേശൈർനിഗൂഢാമലതേജസം || 12 ||

ദദർശ ലോകാൻ വിചരൻ ലോകതത്ത്വവിവിത്സയാ |
വൃതോച്ഛിമാതൈഃ കതിപയൈഃ പ്രഹ്ലാദോ ഭഗവത്പ്രിയഃ || 13 ||

കർമണാക്രൂതിഭിർവാചാ ലിംഗൈർവർണാശ്രമാദിഭിഃ |
ന വിദന്തി ജനാ യം വൈ സോസ്സാവിതി ന വേതി ച || 14 ||

തം നത്യാഭ്യർച്യ വിധിവത് പാദയോഃ ശിരസാ സ്തൃശൻ |
വിവിത്സുരിദമപ്രാക്ഷീൻമഹാഭാഗവതോസ്തദഭി || 15 ||

ബിഭർഷി കായം പീവാനം സോദ്യമോ ഭോഗവാൻ യഥാ |
വിത്തം ചൈവോദ്യമവതാം ഭോഗോ വിത്തവതാമിഹ |
ഭോഗിനാം ഖലു ദേഹോഽയം പീവാ ഭവതി നാൻയഥാ || 16 ||

ന തേ ശയാനസ്യ നിരൂദ്യമസ്യ
ബ്രഹ്മൻ നു ഹാർഥോ യത ഏവ ഭോഗഃ |

അഭോഗിനോഽയം തവ വിപ്ര ദേഹഃ

പീവാ യതസ്സദ്യദ നഃ ക്ഷമം ചേത് || 17 ||

കവിഃ കൽപോ നിപുണദൃക് ചിത്രപ്രിയകഥഃ സമഃ |

ലോകസ്യ കുർവതഃ കർമ്മ ശേഷേ തദ്വിക്ഷിതാപി വാ || 18 ||

നാരദ ഉവാച

സ ഇത്ഥം ദൈത്യപതിനാ പരിപൃഷ്ടോ മഹാമുനിഃ |

സൂയമാനസ്തമദ്യാഹ തദ്യാഗമൃതയന്ത്രിതഃ || 19 ||

ബ്രാഹ്മണ ഉവാച

വേദേദമസുരശ്രേഷ്ഠ ഭവാൻ നന്വാർയസമ്മതഃ |

ഈഹോപരമയോർനൃണാം പദാന്യധ്യാത്മചക്ഷുഷാ || 20 ||

യസ്യ നാരായണോ ദേവോ ഭഗവാൻ ഹൃദ്ഗതഃ സദാ |

ഭക്ത്യാ കേവലയാജ്ഞാനം ധൂനോതി ധ്യാന്തമർകവത് || 21 ||

അഥാപി ബ്രൂമഹേ പ്രശ്നാംസ്തവ രാജൻ യഥാശ്രുതം |

സംഭാവനീയോ ഹി ഭവാനാത്മനഃ ശുദ്ധിമിച്ഛതാം || 22 ||

തൃഷ്ണയാ ഭവവാഹിന്യാ യോഗൈഃ കാമൈരപുരയാ |

കർമാണി കാർയമാണോഽഹം നാനായോനിഷു യോജിതഃ || 23 ||

യദ്യച്ഛയാ ലോകമിമം പ്രാപിതഃ കർമ്മഭിർഭ്രമൻ |

സ്വർഗാപവർഗയോർദ്വാരം തിരശ്ചാം പുനരസ്യ ച || 24 ||

അത്രാപി ദമ്പതീനാം ച സുഖയാന്യാപനുത്തയേ |

കർമാണി കുർവതാം ദൃഷ്ട്വാ നിവൃത്തോഽസ്മി വിപർയയം || 25 ||

സുഖമസ്യാത്മനോ രൂപം സർവേഹോപരതിസ്തനൂഃ |

മനഃസംസ്തർശജാൻ ദൃഷ്ട്വാ ഭോഗാൻ സ്വപ്സാമി സംവിശൻ || 26 ||

ഇത്യേതദാത്മനഃ സ്വാർഥം സന്തം വിസ്മൃത്യ വൈ പുമാൻ |
വിചിത്രാമസതി ദൈവതേ ഘോരാമാഘ്നാതി സംസൃതിം || 27 ||

ജലം തദുദ്ഭവൈശ്വരണം ഹിത്യാജേണാ ജലകാമ്യയാ |
മൃഗത്യുഷ്ണാമുപാധാവേദ്യമാന്യത്രാർഥദൃക് സ്വതഃ || 28 ||

ദേഹാദിഭിർദൈവതന്ത്രരാത്മനഃ സുഖമീഹതഃ |
ദുഃഖാത്യയം ചാനീശസ്യ ക്രിയാ മോഘാഃ കൃതാഃ കൃതാഃ || 29 ||

ആധ്യാത്മികാദിഭിർദുഃഖൈരവിമുക്തസ്യ കർഹിച്ചിത് |
മർത്യസ്യ കൃച്ഛ്യാപനതൈരർത്ഥൈഃ കാമൈഃ ക്രിയേത കിം || 30 ||

പശ്യാമി ധനിനാം ക്ലേശം ലുബ്ധാനാമജിതാത്മനാം |
ഭയാദലബ്ധനിദ്രാണാം സർവതോഭിവിശങ്കിനാം || 31 ||

രാജതശ്ചൗരതഃ ശത്ത്രോഃ സ്വജ്ഞാത് പശുപക്ഷിതഃ |
അർത്ഥിഭ്യഃ കാലതഃ സ്വസ്താനിത്യം പ്രാണാർഥവദ്ഭയം || 32 ||

ശോകമോഹഭയക്രാധ -
രാഗക്ലേശ്യശ്രമാദയഃ |
യൻമൂലാഃ സുർനൃണാം ജഹ്യാത്
സ്വഹാം പ്രാണാർഥയോർബുധഃ || 33 ||

മധുകാരമഹാസർപൗ ലോക്യേന്ദ്രിൻ നോ ഗുരുത്തമൗ |
വൈരാഗ്യം പരിതോഷം ച പ്രാപ്താ യച്ഛിക്ഷയാ വയം || 34 ||

വിരാഗഃ സർവകാമേഭ്യഃ ശിക്ഷിതോ മേ മധുവ്രതാത് |
കൃച്ഛ്യാപ്തം മധുവദ് വിത്തം ഹത്യാപ്യന്യോ ഹരേത്പതിം || 35 ||

അനീഹഃ പരിതഃശ്ചാത്മാ യദൃച്ഛോപനതാദഹം |
നോ ചേഷ്ടയേ ബഹ്വഹാനി മഹാഹിരിവ സത്തുവാൻ || 36 ||

കുചിദൽപം കുചിദ് ഭൂരി ഭുഞ്ജേന്നം സ്വാദ്യസ്വാദ്യ വാ |
കുചിദ്ഭൂരി ഗുണോപേതം ഗുണഹീനമുത കുചിത് || 37 ||

ശ്രദ്ധയോപഹൃതം ക്വാപി കദാചിൻമാനവർജിതം |
ഭുഞ്ജേ ഭുക്ത്യാമ കസ്തിംശിദ് ദിവാ നക്തം യദൃച്ഛയാ || 38 ||

ക്ഷൗമം ദുകൂലമജിനം ചീരം വൽകലമേവ വാ |
വസ്യേന്യദപി സമ്പ്രാപ്തം ദിഷ്ടഭുക് തുഷ്ടധീരഹം || 39 ||

കുചിച്ചയേ ധരോപസ്ഥേ തുണപർണാശ്ശദസ്മസു |
കുചിത് പ്രാസാദപര്യങ്കേ കശിപൗ വാ പരേച്ഛയാ || 40 ||

കുചിത് സ്തോത്വേനൂലിപ്താംഗഃ സുവാസാഃ സഗ്വലങ്കൃതഃ |
രഥേഭാശ്ശൈശ്വരേ ക്വാപി ദിഗ്വാസാ ഗ്രഹവദ് വിഭോ || 41 ||

നാഹം നിന്ദേ ന ച സ്തൗമി സ്വഭാവവിഷമം ജനം |
ഏതേഷാം ശ്രേയ ആശാസേ ഉതൈകാത്മ്യം മഹാത്മനി || 42 ||

വികൽപം ജുഹുയാച്ചിത്തൗ താം മനസ്വർഥവിഭ്രമേ |
മനോ വൈകാരികേ ഹുത്വാ തൻമായായാം ജുഹോത്യനു || 43 ||

ആത്മാനുഭൂതൗ താം മായാം ജുഹുയാത് സത്യദുങ്മുനിഃ |
തതോ നിരീഹോ വിരമേത് സ്യാനുഭൂത്യാജ്ഞനി സ്ഥിതഃ || 44 ||

സ്വാത്മവൃത്തം മയേത്ഥം തേ സുഗുപ്തമപി വർണിതം |
വ്യപേതം ലോകശാസ്ത്രാഭ്യാം ഭവാൻ ഹി ഭഗവത്പരഃ || 45 ||

നാരദ ഉവാച
ധർമം പാരമഹംസ്യം വൈ മൂനേഃ ശ്രുത്യാസുരേശ്വരഃ |
പൂജയിത്വാ തതഃ പ്രീത ആമന്തർയ പ്രയയൗ ഗൃഹം || 46 ||

|| ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യം സംഹിതായാം

സപ്തമസ്കന്ധേ യുധിഷ്ഠിരനാരദസംവാദേ യതിധർമ്മേ
ത്രയോദശോധ്യായഃ ||